

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2022г.

Демокрацията и правото на информация

През 2022 г. Центърът за съзидателно правосъдие (ЦСП) засили усилията си за насърчаване на прозрачността и отчетността в общественото управление. Гражданското право на информация е основен инструмент за укрепване на демокрацията, като осигурява достъп до данни, необходими за информирано участие в управлението на обществото.

Доброто управление на общността предполага грижа за хората, добри условия за живот и висок жизнен стандарт. Публичните институции и местната власт следва да се грижат за местната общност, да се ръководят от интересите на гражданите, да защитава техните интереси, да изразходват прозрачно публичните средства и да се отчита пред гражданите за своите действия.

„Има надежда. Убеден съм и вярвам...“ – с тези думи изпълнителният директор Георги Милков обобщи мисията на Центъра: изграждане на общество, което дава приоритет на справедливостта, прозрачността и човешките права.

д-р Георги Милков приветства участниците в дискусияния форум „Любимците на местната власт“, който се проведе на 20.10.2022г. в град Разград с думите „Често се случва да не харесваме разкопаните улици или неравния тротоар. Имат дупки... не са приветливи. Мърморим за пълните кофи с боклук или липсващото осветление по улиците вечер. Пропускаме как кметът използва обществен ресурс (за своя кампания) в нарушение на закона...“

Нищо... махаме досадно с ръка.

Трудно приемаме решението на местен съдия, който не прилага законите справедливо. Имаме забележки към местната управа, която толерира масовото паркиране на коли в градинките.

Критикуваме в социалните мрежи и псуваме държавата..., но какво от това??? Цъкаме с език на разхвърляните спринцовки до кофите за боклук. Явно ... младежите се боцкат упорито срещу Ковид-19.

Примерите илюстрират критичното око на хората в една общност. Може да

бъде в нашия град... в Разград. Причината е, че не забелязваме често ...само един счупен прозорец. От един счупен прозорец в Метро тръгва голямата промяна в Ню Йорк през 90-те години на 20 век, когато кмет става прокурорът Рудолф Джулиани (1994г.-2001 г.).

Има ли ресурс у нас..., в България..., в Разград..., да дочакаме Робин Худ, който да се справи с дребните нарушения, да задуши корупцията в обществените поръчки, да пребори престъпността и да спре наркотиците по улиците?“

Приоритетите в областта на защита от домашно насилие

Кризисният център за пострадали от домашно насилие в Разград, създаден с дарение от Посолството на САЩ, е с предназначение да бъде сигурно убежище за жертвите на насилие. В партньорство с местни институции, Консултативният център по проблемите на домашното насилие в Разград осигури подкрепа на над 120 души през 2022 г., като предложи юридическа помощ, социална подкрепа и психологически консултации.

По инициатива на изпълнителния директор Георги Милков, през март 2022 г. беше организирана среща между прокурори, социални служители и местната администрация, чиято цел беше подобряване на координацията между институциите. Една от основните цели за годината беше включването на Консултативния център в Националната карта на социалните услуги, като част от стратегията за осигуряване на устойчиво финансиране.

Прозрачност и гражданско наблюдение

Центърът продължи да работи за гарантиране на прозрачност при управлението на публични ресурси. Чрез проекта „Граждански наблюдател в Разград“, подкрепен от Фондация „Америка за България“, бяха проследени повече от 200 обществени поръчки, като бяха установени съмнителни практики. Спечелени бяха три ключови дела срещу откази за предоставяне на информация, като по този начин Центърът затвърди ролята си на защитник на гражданските права.

Тенденции и предизвикателства

Разрастване на домашното насилие

Анализите на ЦСП показаха ръст в случаите на домашно насилие, особено в периода на пандемията. Проучванията разкриват, че всяка четвърта жена и всеки пети мъж са били жертви на физическо или психическо насилие. Въпреки тези тревожни тенденции, само 4%

от пострадалите търсят подкрепа от институциите.

Създаденият от Центъра за съзидателно правосъдие модел за анализ на случаите на домашно насилие включва ключови показатели, които могат да помогнат за по-добро разбиране на проблема и за разработване на ефективни политики.

Преодоляване на обществените стереотипи

Стереотипите и ниската толерантност към жертвите на домашно насилие остават значителен проблем. Образователната инициатива „Спасение!“ имаше за цел да променят нагласите сред младите хора в училищата. Лекциите обхващаха теми като разпознаване на насилието, управление на емоциите и значението на емпатията.

Обучения и обмяна на опит

Работни срещи и тренинги

Центърът за съзидателно правосъдие организира през 2022 г. повече от 10 обучителни сесии, включително национален тренинг в София, в който участваха представители на институции, ангажирани с прилагането на ЗЗДН. В рамките на тези срещи участниците разгледаха конкретни казуси и работиха в екипи за разработване на практически решения.

Издаденият сборник „Едно сърце – две лица“, базиран на истински случаи на домашно насилие, беше представен по време на обучителните сесии. Сборникът не само обогати професионалистите с ценен опит, но и засили разбирането за дълбочината на проблема.

Препоръки и стратегически цели

1. **Създаване на национален орган за превенция и защита:** Центърът предлага създаването на специализирана структура, която да координира дейностите на различните институции, ангажирани с превенция и защита от домашно насилие.
2. **Разработване на национална информационна система:** Липсата на систематизирани данни затруднява ефективното планиране на мерки. Предлага се създаване на обща база данни за случаите на насилие.
3. **Засилване на образователните инициативи:** Образованието остава ключов инструмент за промяна на нагласите в обществото. Центърът планира да разшири обхвата на своите образователни програми, включително чрез дигитални платформи.

Граждански активизъм и съдебни успехи

Борба за достъп до информация

Центърът за съзидателно правосъдие подаде 94 заявления по Закона за достъп до обществена информация през 2022 г., от които в 20% от случаите е отказан достъп. Благодарение на упоритостта на екипа, Центърът спечели редица съдебни дела, свързани с прозрачността на обществените поръчки.

Прозрачността и отчетността са значими за свободното информиране на гражданите и за ограничаване на възможностите за корупционни практики. Законодателят е приел

специална правна норма (Закон за достъп до обществена информация/ЗДОИ), която дава възможност на гражданите да получат информация, свързана с обществения живот, за да могат да си съставят собствено мнение за дейността на публично правни субекти и организации.

Активното използване на достъп до обществена информация може да бъде обобщено в цифри. Подадени са общо 94 заявления по ЗДОИ, от които 53 са с предмет информация за проведени обществени поръчки. От получените отговори, 48 са в обем „пълен достъп“, по 5 е предоставен „частичен достъп“ и за 5 има постановен „отказ“.

Повече от 1000 единици документи са получени по електронен път в отговор на подадени заявления по ЗДОИ. Осъществен е „преглед на място“ (Община Разград, Ученическо общежитие гр. Разград, АПИ/Областно пътно управление гр. Разград) на повече от 3000 единици документи.

Десетки са случаите, когато задължените субекти не действат в съответствие с принципите на добрите управленски практики и прозрачност, като отказват предоставянето на обществена информация. Постановените откази (в преобладаващата част) са относно информация за изразходване на публични средства в големи размери. Сдружение „Център за съзидателно правосъдие“ участва в съдебни дела по Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) във връзка с прилагането на ЗОП. Център за съзидателно правосъдие подава заявления до кметове на общини до публични институции и организации с търсене на обществена информация в Област Разград.

Съдебни битки срещу нарушения

Един от най-значимите успехи за годината беше делото срещу Община Разград, свързано с обществена поръчка за управление на социалната услуга „Майка и бебе“. Върховният административен съд установи сериозни процедурни нарушения и конфликт на интереси, като върна процедурата за преразглеждане. Административният съд в Разград отмени решението на кмета на Разград за избор на доставчик и върна случая за ново разглеждане. В резултат на това услугата „Майка и бебе“ беше закрыта от Общинския съвет на Разград по предложение на кмета на града.

Заклучение

Центърът за съзидателно правосъдие завърши 2022 г. с ясно дефинирани приоритети и конкретни резултати. С поглед към бъдещето, Центърът ще продължи да работи за изграждане на справедливо общество, в което правата на всеки гражданин са защитени, а институциите отговарят на нуждите на хората. През следващата година Центърът

за съзидателно правосъдие планира разширяване на дейността си и въвеждане на нови инициативи за повишаване на ефективността на междуинституционалното сътрудничество.